

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит зобов'язань і
забезпечень на вітчизняних підприємствах: шляхи удосконалення
(на прикладі ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС»)
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Білоус Марія Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми

Зобов'язання, як об'єкт обліку, є одним з основних чинників, що впливає на ліквідність, кредитоспроможність і стійкість підприємства. Раціональна організація обліку зобов'язань сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, прискоренню оборотності коштів та в цілому поліпшенню фінансового стану підприємства. А належний контроль за зобов'язаннями та правильно розроблена стратегія управління ними сприяє формуванню репутації надійного і відповідального підприємства. Втім на сьогодні спостерігається недосконалість теоретико-методичних аспектів обліку, аналізу та аудиту зобов'язань, що свідчить про актуальність теми дослідження.

Мета дослідження

Це вирішення проблемних аспектів удосконалення обліку, аналізу та аудиту зобов'язань і забезпечень на вітчизняних підприємствах.

Завдання дослідження.

- розглянути зобов'язання і забезпечення як об'єкт бухгалтерського обліку та розкрити їхню економічну сутність;
- визначити оцінку, класифікацію зобов'язань і забезпечень у світлі вимог національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- дослідити порядок відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання і забезпечення;
- розкрити особливості формування аналітичного, синтетичного обліку зобов'язань і забезпечень та їх документальне забезпечення на досліджуваному підприємстві;
- висвітлити методичні засади проведення аналізу та аудиту зобов'язань і забезпечень;
- сформулювати напрямки удосконалення обліку та контролю зобов'язань на вітчизняних підприємствах.

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу та аудиту зобов'язань та забезпечень на досліджуваному підприємстві ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС».

Предмет дослідження

Предметом дослідження є розкриття проблеми удосконалення обліку, аналізу та аудиту зобов'язань та забезпечень на вітчизняних підприємствах.

Методи дослідження

У роботі використовувались такі методи дослідження як: загальнонаукові та спеціальні методи: методи теоретичного

узагальнення, аналізу та синтезу, історичного аналізу, моделювання та формалізації, індукції та дедукції, порівняльного аналізу, узагальнення, графічний та інші.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, нормативно-законодавчі акти України й інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень з обліку та контролю зобов'язань та забезпечень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, агентств, облікові дані та звітні документи досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань) та 10 додатків. Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 79 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Зобов'язання і забезпечення: теоретичні засади бухгалтерського обліку»** визначено економічну сутність зобов'язань та забезпечень, їх класифікацію, оцінку у рамках національних та міжнародних стандартів обліку. Розкрито порядок відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання і забезпечення.

У другому розділі **«Організація обліку зобов'язань і забезпечень на ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС»** розглянуто організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства, вивчено особливості документального забезпечення обліку зобов'язань і забезпечень. Запропоновано заходи з удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками в системі управління досліджуваного підприємства.

У третьому розділі **«Методично-прикладні аспекти аудиту та аналізу зобов'язань на підприємствах України»** розкрито методичні засади та діюча практика внутрішнього аудиту зобов'язань. Для цілей ефективного управління проведено аналіз зобов'язань, за результатами якого запропоновано напрямки покращення обліку та контролю зобов'язань на вітчизняних підприємствах.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило вирішити завдання теоретичного та практичного спрямування щодо розкриття проблемних аспектів обліку, аналізу та аудиту зобов'язань та шляхів їх удосконалення на вітчизняних підприємствах.

Визначено економічну сутність зобов'язань і забезпечень та з'ясовано, що на сьогодні серед науковців та в нормативних

джерелах не існує єдиного підходу до її розуміння. Розглянуто класифікацію зобов'язань і забезпечень у світлі вимог національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Досліджено оцінку зобов'язань і забезпечень одну з необхідних умов визнання активів підприємства та джерел їх утворення, яка має здійснюватися з необхідною точністю та обачністю. Доведено, що в національній системі обліку зобов'язання оцінюються, як правило, за теперішньою вартістю або за сумою погашення. Визначено порядок відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання і забезпечення.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу та аудиту зобов'язань та забезпечень на вітчизняному підприємстві - ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС», основними видами діяльності якого були: транспортно-експедиторське обслуговування; транспортна логістика; агентування вантажів; митне декларування вантажів в різних зовнішньоекономічних режимах (імпорт, експорт, транзит).

Бухгалтерський облік на ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС» автоматизований за допомогою програм «1С: Підприємство», «Клієнт-банк», «М.Е.ДОС».

В роботі розкрито особливості формування аналітичного, синтетичного обліку зобов'язань і забезпечень та їх документальне забезпечення на досліджуваному підприємстві, розглянуто напрямки удосконалення обліку кредиторської заборгованості в системі управління досліджуваного підприємства шляхом введення низки аналітичних рахунків до субрахунків 631, 632 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», додаткових облікових реєстрів; застосування особливого механізму управління кредиторською заборгованістю, який передбачає обов'язковий контроль розрахунків із кредиторами за відстроченою або простроченою заборгованістю та вивчення причин недотримання договірної дисципліни; прогноз надходжень грошових коштів від кредиторів.

У роботі розкрито методичні засади проведення внутрішнього аудиту зобов'язань і забезпечень. Вивчено:

- функції внутрішнього аудиту в рамках міжнародних вимог;
- основні завдання аудиту зобов'язань.

Окреслено головні етапи аудиторської перевірки зобов'язань та документальне забезпечення такого внутрішнього контролю. Наведена комплексна методика аудиту зобов'язань підприємства.

Встановлено типові порушення обліку зобов'язань, які виявлені в процесі аудиту.

Обґрунтовано, що організація якісного внутрішнього аудиту зобов'язань дозволить користувачам проаналізувати показники платоспроможності підприємства та прийняти заходи щодо її поліпшення; уникнути фальсифікації документів та шахрайства з боку

працівників; упевнитися в достовірності облікової інформації.

Розкрито теоретичні аспекти аналітичної роботи у частині оцінювання зобов'язань та доведено, що аналітичне забезпечення зобов'язань підприємства передбачає використання певної методики як сукупності правил, прийомів та методів вивчення та опрацювання фінансової інформації. На підставі теоретичного узагальнення проведено аналіз зобов'язань на ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС», в процесі якого розглянуто значення коефіцієнтів співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості, оборотності кредиторської заборгованості, середня тривалість її використання в обороті підприємства, залежність зобов'язань до власного капіталу. Аналіз платоспроможності проведено за допомогою коефіцієнтів платоспроможності, які показали, що платоспроможність ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС» є достатньою, але додаткового оцінювання потребує значна сума дебіторської заборгованості. Розрахунки показників ліквідності показали, що ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС» має достатній потенціал погашення зобов'язань за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів: грошових коштів та їх еквівалентів, дебіторської заборгованості, що є загальною передумовою покращення фінансового стану підприємства. Також підприємство може не тільки погасити свої зобов'язання, але і має резерви для розширення фінансово-господарської діяльності.

Отже проведене дослідження дало змогу вивчити теоретико-практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту зобов'язань і забезпечень, виявити проблемні питання, запропонувати заходи удосконалення обліку та контролю зобов'язань на вітчизняних підприємствах.

АНОТАЦІЯ

Білоус Марія Олександрівна
(*прізвище та ініціали студента*)

Бухгалтерський облік, аналіз та аудит зобов'язань і забезпечень на вітчизняних підприємствах: шляхи удосконалення (на прикладі ТОВ «КТТК Лоджистікс»)
(*назва кваліфікаційної роботи*)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2019 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи та діюча практика обліку зобов'язань та забезпечень. Визначається економічна сутність зобов'язань та забезпечень, їх класифікація, оцінка у світлі національних та міжнародних стандартів обліку. Розкривається порядок відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання і забезпечення.

Досліджується формування синтетичного та аналітичного обліку

зобов'язань і забезпечень на ТОВ «КТТК ЛОДЖИСТИКС», особливості документального забезпечення. Пропонуються заходи з удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками в системі управління досліджуваного підприємства.

Розкриваються методичні засади та діюча практика внутрішнього аудиту зобов'язань. Для цілей ефективного управління проводиться аналіз зобов'язань, за результатами якого пропонуються напрямки покращення обліку та контролю на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: зобов'язання та забезпечення, нормативна регламентація, розрахунки з постачальниками, документальне забезпечення, облік, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Bilous M. O.

(students surname and initials)

Accounting, analysis and audit of obligations and assurance at domestic enterprises: Ways to Improve (on the Example of «КТТК Logistics LLC»)

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the master's program «Accounting, Auditing and Taxation of Entrepreneurship». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

This thesis consists of three chapters.

This paper discusses the theoretical foundations and current practices of accounting for liabilities and collateral. The economic nature of obligations and collateral, their classification, evaluation in the light of national and international accounting standards are determined. The order of accounting and financial statements of liabilities and collateral is disclosed.

Formation of synthetic and analytical accounting of obligations and collateral at «КТТК LOGISTICS LLC», features of documentary support is investigated. Measures to improve the accounting of payments with suppliers and contractors in the management system of the studied enterprise are proposed.

Discloses the methodological background and current internal audit practices. For the purpose of effective management, a liability analysis is conducted, which offers directions for improving accounting and control at domestic enterprises.

Keywords: obligations and security, regulatory regulations, vendor billing, documentation, accounting, analysis, control.